

Reguleringsmessige utfordringer

- når private produserer offentlige velferdstjenester

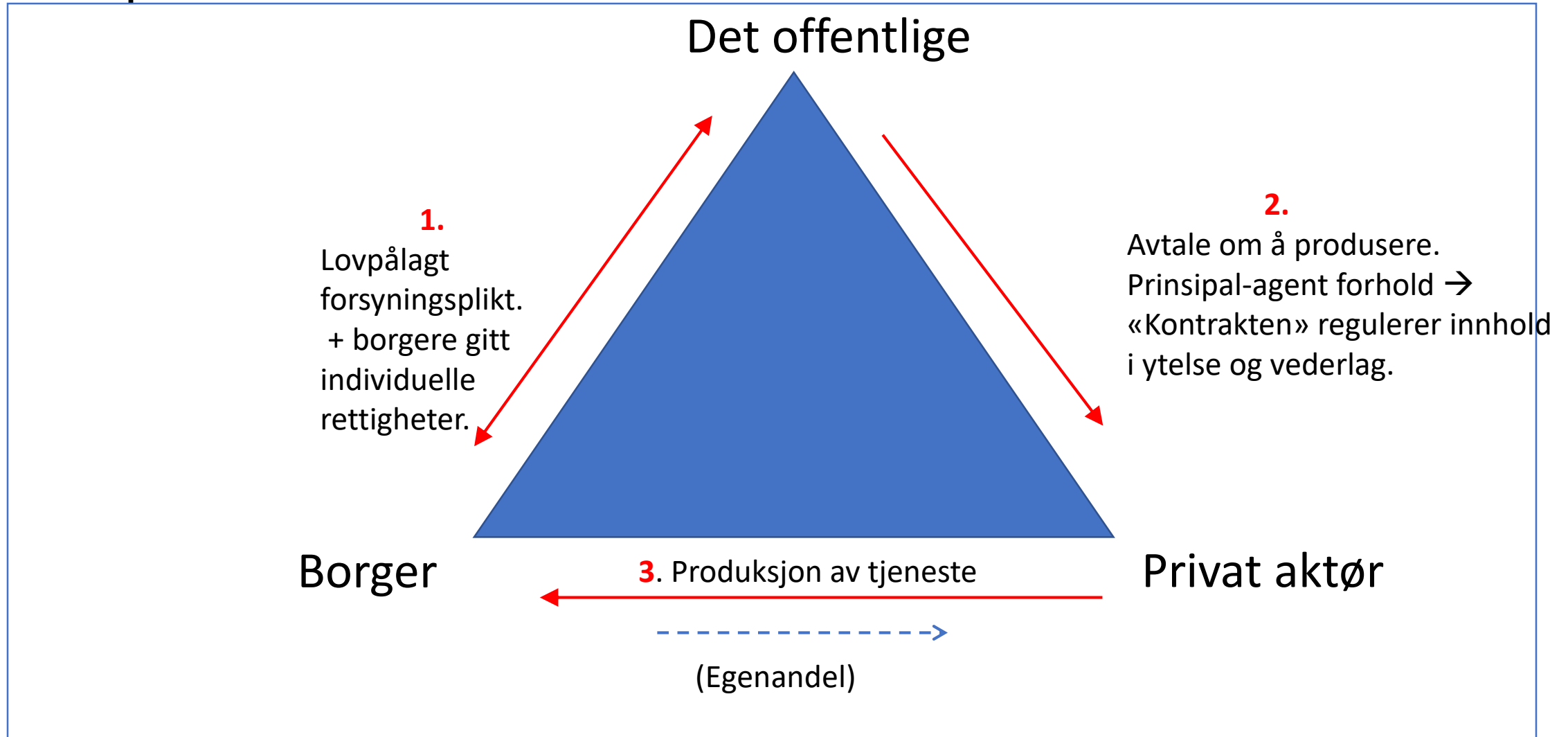
v/ Gøril Bjerkan

bjerkan.analyse@gmail.com

Offentlig *finansierte* velferdstjenester produsert av *private aktører*

- Barnehager (Læringsverkstedet, Trygge Barnehager, Espira, Norlandia)
- Barnevern (Aleris, Fyrlykta, Kirkens Bymisjon)
- Sykehjem/omsorgstjenester (Aleris, Norlandia Care, ideelle)
- Rusomsorg
- Spesialisthelsetjenesten

Trepartsforhold:

Hvorfor ikke produsere selv?

- Formålet er at private aktører skal forbedre kvalitet/kostnadsbrøk:
 - «Kvalitet» inkluderer mangfold, innovasjon, brukertilfredshet osv.
 - «Kostnader» bør inkludere regulerings-, kontroll- og tilsynskostnader

Utfordring å regulere, fordi

- Tjenestekjøp
- Kompleks og sammensatt tjeneste
- Sårbare brukere
- Kjøper ≠ bruker

Fragmentert regulering

1. Forholdet det offentlige – borger:

- Forsyningsplikt og borgernes rettigheter
- Kvalitetsnormer for tjenestens innhold
- Prinsipper for prioritering

Utgangspunkt – angir politiske mål for området. Sektorlovgivning.

2. Forholdet det offentlige – privat aktør:

- Vederlag
- Kvalitetsfastsettelse
- Tilsyn og kontroll

«Kontrakt» med private slik at de politiske mål nås. Forholdet reguleres i lov, anbud mv.

Sammensatt regulering – og ikke enhetlig gjort på tvers av sektorer.

Hva er det iboende problemet?

- Privat aktør og det offentlige har ulike mål for sin virksomhet
- God regulering = gi privat aktør insentiver slik at de offentlige/politiske mål for sektoren nås
- Forutsetter at lovgiver/regulator forstår:
 - Private aktørers mål
 - og faktiske handlingsrom
 - Hvordan regulering påvirker adferd

Barnehager – eksempel

- Tilskudd basert på kommunal kostnad
- Den private barnehagen som godkjennes får en rett til å motta tilskudd
- En rettighet som kan belånes – og f eks plasseres i mer risikable aktiva.

→ økt forsyningsrisiko for det offentlige

Problem: Asymmetri mellom hvem som bærer tap og gevinst – kostnadsbrøk forbedres ikke som forutsatt.

BUDSKAP

- Regulering i et slikt trepartsforhold er krevende
 - Sammensatt regulering
 - Komplekse tjenester og ofte sårbare brukere
 - Til dels uavklart juss (oppdragstakeransvar og delegasjonslæren)
- Politisert debatt – men er egentlig mest fag
- Utpreget tverrfaglig øvelse
- Ikke regulert en gang for alle – se på lovgivningsarbeid som et sjakkspill
(barnehageloven endret hvert år siden den ble vedtatt i 2005, med unntak av 2007 og 2014)

